

A photograph of two young children walking away from the camera through shallow water. The child in the foreground is wearing a bright blue rain jacket and black pants, splashing water. The child in the background is wearing a dark blue rain jacket and black pants. The background is a blurred green landscape.

RESUMÉ AF “FRI FOR MOBBERI OG BØRNS SOCIOEMOTIONELLE KOMPETENCER”

**RESULTATER FRA EFFEKTEVALUERINGEN AF PROGRAMMET
2017**

Udarbejdet af Rambøll for Mary Fonden og Red Barnet

INDHOLD

BAGGRUND	SIDE 1
UNDERSØGELSEN BAG RESULTATERNE	SIDE 2
RESULTATER	SIDE 3
KONKLUSION	SIDE 5

BAGGRUND

Fri for Mobberi er et forebyggende antimobbeprogram til 0-8-årige børn, fagfolk og forældre, som Mary Fonden og Red Barnet står bag. Programmet, der har eksisteret siden 2007, består af pædagogiske materialer, der gør det nemt målrettet at styrke børnefællesskabet og forebygge mobning. Materialerne kommer i en kuffert, der findes i tre versioner tilpasset hhv. de mindste i vuggestue og dagpleje, i børnehave og i indskoling/SFO. Redskaberne omfatter bl.a. en 'Bamseven', samtaletavler, og et musik/rytmikprogram og massage, der gør det muligt at tale og lege værdierne ind i børnegruppen. Fri for Mobberi er baseret på det nye mobbesyn, der anser mobning som et socialt, kulturelt og relationelt fænomen, og det er baseret på værdierne tolerance, respekt, omsorg og mod.

OM FRI FOR MOBBERI

Fri for Mobberi består af konkrete pædagogiske materialer, der gør det nemt for pædagoger og lærere målrettet at styrke børnefællesskabet og forebygge mobning blandt 0-8-årige børn. Formålet er at forebygge mobning gennem bl.a.:

- At skabe varig inkluderende kultur børn og voksne imellem.
- At udvikle gode børnefællesskaber med tolerance og respekt for hinanden.
- At udvikle børns evner til at vise omsorg for hinanden og give dem mod til at forsvare sig selv og kammerater, der har svært ved selv at forsvare sig.
- At bevidstgøre fagfolk og forældre om den indflydelse, voksne har på børns fællesskaber, og at styrke samarbejdet mellem fagfolk, forældre og børn.

Programmet er bygget på den grundtanke, at et stærkt sammenhold og gode børnefællesskaber forebygger eksklusion og mobning, og udgangspunktet er, at mobning altid er de voksnes ansvar – det er de voksne, som til daglig er sammen med børnene, der kan forebygge mobning. Fri for Mobberi er baseret på værdierne tolerance, respekt, omsorg og mod.

EVALUERINGEN BELYSER:

- Om målrettet arbejde med Fri for Mobberi, under helt almindelige hverdagsvilkår i daginstitutioner, styrker børnehalebørns socioemotionelle kompetencer.
- Om programintensitet og har betydning for udbyttet af arbejdet med antimobbeprogrammet.

UNDERSØGELSEN BAG RESULTATERNE

Evalueringen bygger på tre kommuners arbejde med Fri for mobberi programmet fra oktober 2016 til marts 2017.

- De deltagende kommuner var Odense, Thisted og Viborg kommune.
- Kommunerne rekrutterede 16 daginstitutioner til projektet. Heraf fungerede 9 institutioner som indsatsgruppe, mens 7 fungerede som kontrolgruppe.
- I alt deltog 649 børn i projektet.

MÅLING AF BØRNS SOCIOEMOTIONELLE KOMPETENCER

Børnenes socioemotionelle kompetencer blev undersøgt ved brug af måleredskabet *Socio-Emotional Assessment/Evaluation Measure (SEAM)*, som afdækker børns sociale adfærd og følelsesmæssige trivsel. SEAM indgår på Socialstyrelsens nettoliste over validerede instrumenter, som er særligt egnet til måling af små børns trivsel. Skemaet består af mellem 35 og 41 spørgsmål eller udsagn, der alle grundigt forklares og motiveres af eksempler på børns adfærd. Det er en pædagog, som kender det enkelte barn godt, der udfylder SEAM. Spørgsmålene i SEAM kan inddrages i 10 delskalaer, der afspejler forskellige områder af barnets adfærd. Disse delskalaer kan efterfølgende samles i to indeks; *Empati* samt *Selvregulering og samarbejde*.

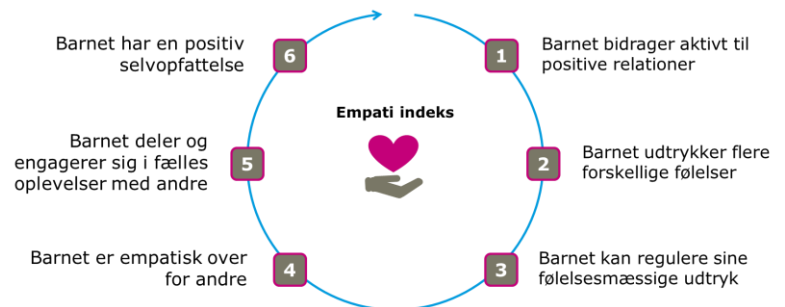
Empati beskriver udvikling af evnen til at skelne mellem sig selv og andre personer og dermed evnen til at kommunikere egne følelser, afkode andres følelser og sætte sig ind i andre personers følelser.

Selvregulering & samarbejde

beskriver barnets interesse for at udforske sin omverden, samt beskriver barnets evne til at regulere og tilpasse sin adfærd til omgivelserne. Derigennem bliver barnets interaktion med omverdenen stimuleret og raffineret. Dette medfører udviklingen af adaptive færdigheder og samarbejdsevne, der fremmer samspillet mellem barn og omverden i dagligdagen.

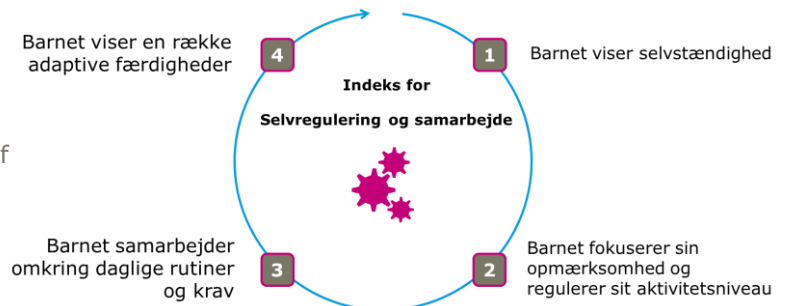
Figur 1

Kompetencer hos barnet som indekset Empati dækker over

Figur 2

Kompetencer hos barnet som indekset Selvregulering og samarbejde dækker over

RESULTATER I

Børnenes socioemotionelle kompetencer styrkes

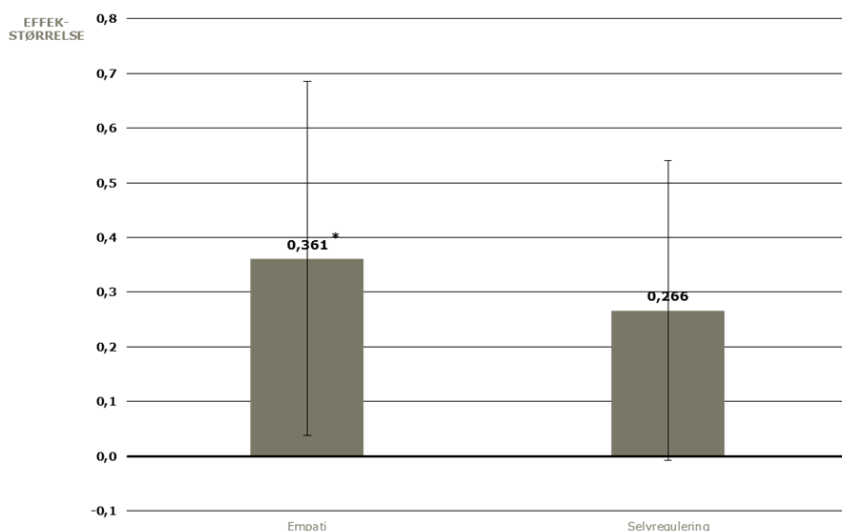
Signifikant positiv effekt af Fri for Mobberi på indeks for empati

Positiv udvikling på indeks for Selvregulering og samarbejde

BØRNENES SOCIOEMOTIONELLE KOMPETENCER STYRKES

Arbejdet med Fri for Mobberi-programmet medfører et væsentligt udbytte hos børn i indsatsgruppen sammenlignet med børnene i kontrolgruppen. Dette gør sig særligt gældende for børnenes evne til at kommunikere egne følelser, afkode andres følelser og sætte sig ind i andre personers følelser, hvilket er kompetencer, som afspejles i empati indekset.

Figur 3: Effekten af Fri for Mobberi på empati og selvregulering

Anm: *, **, *** indikerer signifikansniveauer på hhv. 5, 1 og 0,1 procent. | markerer 95 % konfidensinterval. Standardfejl for estimaterne er korrigeret for "clustering" på daginstitutionsniveau. Alle estimerede modeller inkluderer fuldt sæt af kontrolvariable samt "fixed effects" for kommune.

Resultaterne viser, at børn der har været en del af Fri for Mobberi programmet, gennemsnitligt har en mere positiv udvikling på indekset for empati sammenlignet med gruppen af børn, som ikke har været en del af programmet.

Resultaterne viser ligeledes en positiv effekt af Fri for Mobberi på indekset for børnenes selvregulering og samarbejde. Denne effekt er dog ikke statistisk signifikant.

Det er væsentligt at huske på, at de to indekser afspejler hhv. seks og fire underliggende delskalere, og derfor dækker over mange kompetencer hos barnet.

RESULTATER II

Større programintensitet øger udbyttet

Positiv sammenhæng mellem højere programintensitet og større udbytte

Ved høj grad af forældreinddragelse ses et større udbytte af programmet

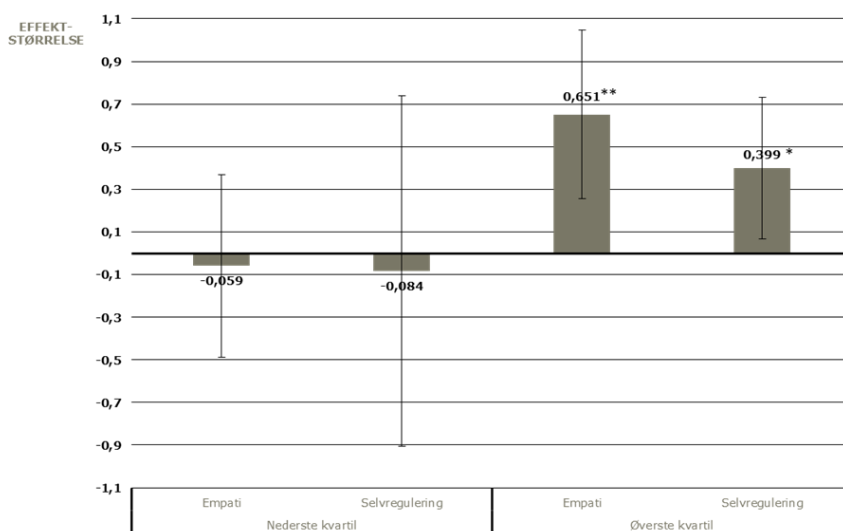
STØRRE PROGRAMINTENSITET ØGER UDBYTTET

Der er stor variation i intensiteten, hvormed indsatsinstitutionerne anvendte Fri for Mobberi-programmet. Denne variation afspejles både i antal og typer af aktiviteter.

På tværs af aktiviteter viser resultaterne fra evalueringen, at der er en sammenhæng mellem højere programintensitet og større udbytte, målt på styrkelse af børnenes socioemotionelle kompetencer.

Særligt forældreinddragelse tyder på at have en stor betydning for den opnåede effekt af programdeltagelse. Børn fra institutioner, der i højest grad har inddraget forældrene, oplever de største effekter af Fri for Mobberi, både målt på empati og selvregulering.

Figur 4: Sammenhæng mellem forældreinddragelse og effekten af Fri for Mobberi på empati og selvregulering

Anm: *, **, *** indikerer signifikansniveauer på hhv. 5, 1 og 0,1 procent. | markerer 95 % konfidensinterval. Standardfejl for estimaterne er korrigeret for "clustering" på daginstitutionsniveau. Alle estimerede modeller inkluderer fuldt sæt af kontrolvariable samt "fixed effects" for kommune.

Resultaterne fra denne delanalyse skal fortolkes med en vis forsigtighed, da forskellene i programintensitet i de enkelte institutioner ikke nødvendigvis er tilfældig. Dels var det ikke en del af evalueringsdesignet, at børnene skulle modtage programmet i forskelligt omfang, og dels kan denne variation have sammenhæng med børnenes eller institutionernes karakteristika. Resultaterne for programintensitet kan derfor ikke fortolkes som årsagssammenhænge. Resultater giver dog en klar indikation af, at intensiteten, hvormed programmet anvendes i institutionerne, og typerne af aktiviteter der anvendes, spiller en rolle for det udbytte, som børnene får ud af Fri for Mobberi.

KONKLUSION

Med resultaterne fra effektevalueringen af Fri for Mobberi dokumenteres det, at dette antimobbeprogram har en målbar positiv effekt på børns socioemotionelle kompetencer.

Samlet afspejler undersøgelsen, at arbejdet med Fri for Mobberi-programmet medfører et væsentligt udbytte hos børn i indsatsgruppen sammenlignet med børn i kontrolgruppen. Dette gør sig særligt gældende for børnenes evne til at kommunikere egne følelser, afkode andres følelser og sætte sig ind i andre personers følelser, hvilket er kompetencer, som afspejles i empati indekset. Det er ikke overraskende, at det netop er på målet for empati, den største effekt findes, da dette mål er tættest på fokusområderne i Fri for Mobberi-programmet.

Undersøgelsen indikerer endvidere, at der er en sammenhæng mellem omfanget, hvormed der arbejdes med de forskellige elementer i programmet og omfanget af effekten. Især kan forældreinddragelse være et vigtigt element at få aktiveret.

Indeværende evalueringen viser, at Fri for Mobberi er et effektivt antimobbeprogram.

Programmet kan således være betydningsfuldt i den tidlige forebyggende indsats mod mobning og kan understøtte skabelsen af trygge og sunde børnefællesskaber og dermed øge børns trivsel.

MERE OM FRI FOR MOBBERI OG BØRNS SOCIOEMOTIONELLE KOMPETENCER

For flere resultater fra effektevalueringen af Fri for Mobberi, se den fulde evalueringsrapport på hjemmesiden: friformobberi.dk.

